

16. DNEVI VARSTVOSLOVJA | LJUBLJANA, 11. JUNIJ 2015

ZBORNİK POVZETKOV

Benjamin Flander, Igor Areh, Maja Modic (uredniki)

16. SLOVENSKI DNEVI VARSTVOSLOVJA

Izdajatelj

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede
Kotnikova ulica 8, Ljubljana

Uredniki

Benjamin Flander, Igor Areh in Maja Modic

Povzetki niso lektorirani

Ljubljana, 2015

Dostopno na: <http://www.fvv.um.si/dv2015/>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

351.74(082)(0.034.2)

SLOVENSKI dnevi varstvoslovja (16 ; 2015 ; Ljubljana)

Zbornik povzetkov [Elektronski vir] / 16. slovenski dnevi varstvoslovja, Ljubljana, 11. junij 2015 ; Benjamin Flander, Igor Areh, Maja Modic (uredniki). - El. knjiga. - Ljubljana : Fakulteta za varnostne vede, 2015

ISBN 978-961-6821-50-6 (pdf)

1. Flander, Benjamin
279880960

KAZALO

OKROGLE MIZE

Ekstremizem kot dejavnik ogrožanja varnosti	7
Okrogla miza s tržnico diplomantov in delodajalcev	9
Resocializacija in priprava obsojenca za življenje na prostosti	10

RADIKALIZACIJA IN EKSTREMIZEM

Simboli ekstremističnih gibanj MIHA BLAŽIČ IN IZIDOR NEMEC	12
Dinamika terorističnih napadov v Keniji 1975 - 2013 NENAD DONAU	13
Nasilni ekstremizem tostran in onstran Dobrega in Zla BENJAMIN FLANDER	14
Vloga vključujoče lokalne skupnosti pri odpravljanju vzrokov radikalizacije in nasilnega ekstremizma BEČIR KEČANOVIČ	15
Psihoanaliza o terorizmu TINKARA PAVŠIČ MREVLJE	16
Islamski borci: slovenski vidik SABINA ŽGAGA	17

DRUŽBA, ORGANIZACIJA IN NASILJE

Trgovina z otroki v Sloveniji DANIJELA FRANGEŽ	19
Nasilje v družini in nujnost usklajenega delovanja pristojnih institucij ADIL HUSELJA	20
Maščevanje, odpuščanje ali sprava – reagiranje na zaznano krivico na delovnem mestu BRANKO LOBNIKAR IN MONIKA ŠAJT	21
Vpliv šolskega okolja na pojav vrstniškega nasilja ZALA ŽVAB IN MATEVŽ BREN	22

VARNOST V LOKALNI SKUPNOSTI

Sosedska (po)moč pri gradnji objekta v lastni režiji – (ne)legalna gospodarska dejavnost? ZORAN CUNK IN MOJCA KLEMENČIČ-MANIČ	24
Vizija nič v lokalni skupnosti MIROSLAV ČREŠNIK	25
Evalvacija preventivnih projektov policije DŽEMAL DURIĆ IN MARJAN VRTIČ	26
Lovski in ribiški čuvaji – zaupanje v policijo, lovske in ribiške družine KATJA EMAN, SREČKO F. KROPE, MIROSLAV ŽABERL IN GORAZD MEŠKO	27

Analiza kršitev Zakona o varstvu javnega reda in miru na območju policijske uprave Koper med leti 2009 in 2013 MIRKO VAVPOTIČ	28
--	----

POLICIJSKO DELO

Uporaba policijskih zasliševalskih tehnik v Sloveniji IGOR AREH	30
Stališča policistov do psihološke pomoči in podpore DŽEMAL DURIĆ IN DAMJAN LENČEK	31
Kaj je pritožba zoper delo policistov? GREGOR HUDRIČ	32
Zavedanje o vplivu stresa na počutje in zdravje ter seznanjenost s sistemskimi ukrepi Policije in Sindikata policistov Slovenije na psihosocialnem področju dela ADIL HUSELJA IN JELKA SMREKAR	33
Pomen monitoringa na kakovost izvedbe pomiritvenega postopka pri reševanju pritožb zoper policiste FADIL MUŠINOVIČ IN ANITA KODRE	34

ORGANIZACIJSKI VIDIKI POLICIJE

Samozaznana legitimnost in ocena nekaterih organizacijskih dejavnikov pri slovenskih policistih – primerjava med policistkami in policisti BARBARA ČUVAN IN GORAZD MEŠKO	36
Organizacijska kultura policije	37
Učinki usposabljanja policistov s področja integritete	38
Delovna zavzetost vodij v slovenski policiji DAVID SMOLEJ IN BRANKO LOBNIKAR	39

INFORMACIJSKA VARNOST

Nepriemerne vsebine na spletu MIHA BLAŽIČ IN IZIDOR NEMEC	41
Panevropska infrastruktura za izmenjavo podatkov med službami javne varnosti pri večjih varnostnih incidentih BLAŽ IVANC	42
Komparativna analiza pravnih pitanja daljinske digitalne forenzike DRAŽEN ŠKRTIČ	43
Anonimnost na internetu in uporaba TOR-a ANŽE ZALETEL IN IGOR BERNIK	44
Dovzetnost slovenskih podjetij za napade s pomočjo socialnega inženiringa KLEMEN ZUPAN, FILIP BOŽIČ IN ŽIGA PRIMC	45
Zbiranje podatkov o telekomunikacijskem prometu v luči aktualnih sodnih odločitev JANEZ ŽIROVNIK	46

PREPREČEVANJE IN KAZNOVANJE KRIMINALITETE

Raziskovanje legitimnosti izvrševanja kazenskih sankcij v Republiki Sloveniji ROK HACIN IN GORAZD MEŠKO	48
Umetnine in varnost - kako preprečiti kazniva dejanja zoper umetnine SAŠA KUCHAR	49

Infiltracija organizirane kriminalitete v zakonito gospodarsko dejavnost v RS - ugotovitve projekta ARIEL GORAZD MEŠKO, BOJAN DOBOVŠEK, ANDREJ SOTLAR, BRANKO AŽMAN, KATJA EMAN, MAJA MODIC IN BOŠTJAN SLAK	50
Kdo nadzira nadzornike Komisije za preprečevanje korupcije DAVID SMOLEJ	51
Merjenje teže kaznivih dejanj v Sloveniji z uporabo Thurstonove lestvice za merjenje stališč MATEJA ZORČ, NACE ČEBULJ IN MATEVŽ BREN	52
SPLOŠNA VARSTVOSLOVNA SEKCIJA	
Ocena seznanjenosti policistov, ki zagotavljajo varnost na paradi ponosa v Sloveniji, z družbenim in zgodovinskim pomenom le-te IZIDOR NEMEC IN IZTOK POBBREGAR	54
Granična policija, migracije i protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj MARIJAN ŠUPERINA, JOSO VUKSAN IN DAMIR ŠNEPERGER	55
Postavitev varnostnih ograj DOMEN VIVOD	56
Sodelovanje med kriminalistično policijo in državnim tožilstvom – pogled z vidika kriminalistov MARJA ŽNIDARKO IN ANTON DVORŠEK	57

OKROGLE MIZE

EKSTREMIZEM KOT DEJAVNIK OGROŽANJA VARNOSTI

Moderator: Andrej Sotlar

Razpravljavci: Branko Lobnikar, Albert Černigoj, Gorazd Kovačič, Iztok Prezelj

Okrogla miza

Iztočnice za razpravo

Strokovnjaki in laiki se strinjajo, da je ekstremizem kompleksen družbeni pojav, na tej točki pa se strinjanje po navadi tudi konča. Še posebej, ko se vprašamo kdaj in v kakšni obliki ekstremizem postane dejavnik ogrožanja varnosti. Zaznavanje groženj je namreč izrazito individualno početje, pri čemer, ko gre za ekstremizem, nikakor ne moremo izključiti tudi političnega konteksta, zato na zaznavanje in definiranje ekstremizma poleg vrednot, osebnostnih značilnosti in izkušenj posameznikov ter vrednostnega sistema v družbi, vplivajo tudi (ne)demokratska narava političnega sistema, prevladujoča politična kultura, ideologija, politični cilji, etnocentrizem in drugi dejavniki. Ekstremizem je v svojem bistvu politični termin, ki označuje predvsem dejavnosti, ki so moralno, ideološko ali politično v nasprotju z zapisanimi (zakonskimi in ustavnimi) normami države in nezapisanimi normami družbe; ki so skrajno nestrpne do drugih; ki zavračajo demokracijo kot sredstva vladanja in načina reševanja problemov; in ki v skrajni obliki tudi zavračajo obstoječi družbeni in ustavni red. Vsem, ki ga teoretično proučujejo ali se v praksi zoperstavljajo ekstremizmu, se pogosto zastavlja vprašanje ali je takšna percepcija ekstremizma semantično, politično in pravno dovolj natančna, da omogoča učinkovit boj z ekstremizmom. Zato se bodo udeleženci okrogle mize spopadli z naslednjimi vprašanji:

1. Kako politično in zatem pravno definirati/zamejiti ekstremizem, da bo omogočeno uspešno družbeno, politično in kazenskopravno zoperstavljanje ekstremizmu? Pri tem je vedno znova treba iskati ravnotežje med demokracijo, svobodo in človekovimi pravicami na eni strani ter učinkovitostjo obveščevalno-varnostnih služb, policije, tožilstva in sodstva na drugi strani.
2. Ker so, zgodovinsko gledano, največje grožnje in posledice za varnost in človekove pravice in svoboščine vedno prišle iz vrst gibanj/skupin/strank s politično ali versko agendo, se samo po sebi zastavlja vprašanje, kaj je tisto, kar posameznike in skupine vodi v politični in verski radikalizem in ekstremizem, in še posebej, kakšna je odgovornost političnih in verskih elit pri nastanku in razvoju ekstremizma ter kaj bi dejansko morale storiti za njegovo preprečevanje in omejevanje?
3. Če je odpravljanje vzrokov za nastanek ekstremizma v prvi vrsti naloga političnih, verskih in gospodarskih elit, a tudi civilne družbe in vsakega od nas, se vsakodnevne, kratkoročne naloge policije in obveščevalno-varnostnih služb, nanašajo predvsem na zaščito ljudi, državnih institucij, demokratičnih družbenih vrednot in ustavne ureditve, ne pa na ukvarjanje z vzroki, kot včasih kdo zmotno misli/pričakuje. V tem smislu se nam zastavlja vprašanje, kdaj nastopi trenutek, ko npr. policija začne spremljati in ukrepati proti ekstremističnim skupinam in posameznikom, ali ima pri tem ustrezno oporo v zakonodaji ter kako poteka mednarodno sodelovanje držav in njihovih varnostnih služb na tem področju?
4. Skrajna oblika ekstremizma se manifestira skozi terorizem, katerega bistvo je prav grožnja ali dejanska uporaba nelegitimnega nasilja za doseganje političnih/verskih/ideoloških ciljev. V zadnjih 40 letih smo doživeli neverjetno raznolikost v razvoju terorističnih skupin in se znašli v situaciji, ko imamo na eni strani skrajno institucionalizirane oblike terorizma, ki jo npr. pooseblja Islamska država (ISIS), na drugi strani pa se države soočajo tudi s problemom t.i. volkov samotarjev. Je v okoliščinah takšnih ekstremov sploh možna neka učinkovita nacionalna, evropska ali celo globalna protiekstremistična strategija in kakšna naj bo?

5. In za konec - če je ekstremizem v mednarodni skupnosti že nekaj časa v središču pozornosti, pa se mu v Sloveniji politika intenzivneje posveča šele v zadnjem letu in pol. V prejšnjem sklicu Državnega zbora je obstoj in delovanje ekstremističnih skupin v Sloveniji preiskovala tudi parlamentarna preiskovalna komisija, a političnega konsenza o tej temi (pričakovano?) do danes nismo dočakali. Je Slovenija torej »otok miru«, nekakšna »extremism free country«, ali pa si (tudi tukaj) zatiskamo oči?

OKROGLA MIZA S TRŽNICO DIPLOMANTOV IN DELODAJALCEV

Alumni klub FVV združuje diplomante vseh študijskih programov različnih generacij Fakultete za varnostne vede in njenih predhodnic. Ena izmed dejavnosti Alumni kluba je organizacija srečanj s potencialnimi delodajalci. Na Dnevih varstvoslovja bo letos potekalo nadaljevanje lanske uspešne izvedbe, tokrat v obliki okrogle mize s tržnico diplomantov in delodajalcev, na kateri bodo udeleženci osvetlili potrebe in zahteve na področju zaposlovanja varstvoslovcev v Republiki Sloveniji.

Drugi del srečanja bo potekal v obliki Tržnice, kjer bodo diplomanti FVV dobili priložnost, da v kratkih predstavitevah ugotovitve svojih zaključnih del nadgradijo v smeri praktične uporabe in jih predstavijo na inovativen način, lahko pa ta čas namenijo predstavitvi sebe in svojih dosežkov. Udeleženci bodo komentirali njihove predstavitve, z namenom razprave o kompetencah, veščinah in sposobnostih diplomantov FVV na eni strani in potrebah trga delovne sile na drugi strani.

RESOCIALIZACIJA IN PRIPRAVA OBSOJENCA ZA ŽIVLJENJE NA PROSTOSTI

Vanja Jakopin, Nika Skubic, Nataša Butara in Danijel Prevolšek

Okrogla miza z delavnico

Uvod v predstavitev

Udeležencem bo na kratko predstavljeno delo strokovnih delavcev v Zavodu za prestajanje kazni zapora Dob pri Mirni ter v sklopu tega tudi naloga današnjega dne. Predstavljana jim bosta dva namišljena obsojenca, in sicer vrsta kaznivega dejanja, dolžina kazni, delovanje in obnašanje v zavodu, disciplinska problematika, odvisnost od psihoaktivnih snovi, psihično stanje, zdravstveno stanje, socialna problematika (predpripravljeno na listih v večih izvodih).

Izvedba predstavitve

Udeleženci bodo razdeljeni v dve skupini. Vsaka skupina bo obravnavala en primer obsojenca. Glede na vrsto kaznivega dejanja, delovanje v zavodu, potrebne obravnave, njegovo socialno mrežo na prostosti in ostale možne scenarije bodo poskušali opredeliti kako bi ga bilo potrebno obravnavati – „resocializirati“, ter ga tako pripraviti za življenje na prostosti (načrt prestajanja kazni oz. osebni načrt obsojenca) – trajanje približno 10 min.

Po ustvarjalnem „brainstorming-u“ se bomo ponovno vsi združili, izpostavili vsak posamezni primer, zaključke skupine, ki ga je obravnavala ter o tem prediskutirali glede na obstoječo zakonodajo, prakso in možnosti zavoda. Za vsak primer se predvideva približno 30 min.

Zaključek

Zaključna beseda z glavnimi ugotovitvami. Zahvala za sodelovanje.

Poziv udeležencem, da ob odhodu na izobešen plakat izrazijo svoje občutke, mnjenja, misel, smernice, želje,...

RADIKALIZACIJA IN EKSTREMIZEM

SIMBOLI EKSTREMISTIČNIH GIBANJ

MIHA BLAŽIČ IN IZIDOR NEMEC

Namen prispevka

V prispevku bomo prikazali simbole nekaterih ekstremističnih gibanj in radikalnih skupin. Simboli razmeroma veliko povedo o teh gibanjih ter skupinah in na ta način prispevajo k razumevanju samih ekstremistov in ne nazadnje k večji varnosti družbe. Poznavanje simbolov lahko ljudi pravočasno opozori na nevarnost pojava ekstremistov na določenem območju, kjer lahko skupaj s policijo povečajo preventivne ukrepe za preprečitev morebitnih napadov, izvrševanje kaznivih dejanj in prekrškov teh skupin ipd.

Metode

Ker gre za teoretičen prispevek bomo uporabili metodo analize že obstoječe literature o simbolih ekstremističnih gibanj in drugih radikalnih skupin ter slikovno analizo simbolov, ki jih uporabljajo omenjena gibanja in skupine.

Ugotovitve

Dandanes se na spletu pojavlja vedno več ekstremističnih gibanj in radikalnih skupin, ki z delovanjem, predstavitvijo svojih aktivnosti ter uporabo in prikazom različnih simbolov, vzbujajo negotovost in strah pri ljudeh, prav tako pa predstavljajo določen zaprt del družbe, do katerega je tako rekoč nemogoče pristopiti. To otežuje delo subjektov nacionalno-varnostnega sistema, še zlasti policije.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je pomemben, saj se v zadnjem času predvsem na spletnih straneh pojavlja vedno več ekstremističnih skupin in njihovih simbolov, o katerih nekateri še ne vedo veliko. Prispevek je namenjen policistom in ostalim, ki se vsakodnevno srečujejo s pojavom različnih ekstremističnih gibanj. V prihodnosti načrtujemo tudi izdelavo izvirne brošure o ekstremističnih gibanjih in predvsem simbolih, ki jih ta gibanja in skupine uporabljajo.

DINAMIKA TERORISTIČNIH NAPADOV V KENIJI 1975 - 2013

NENAD DONAU

Namen prispevka

Prikaz in pojasnitev dinamike gibanja izvedenih terorističnih napadov v Keniji v obdobju 1975–2013. Namen ni povezovanje napadov z katerokoli od terorističnih, nacionalističnih, etničnih skupin oziroma združb organiziranega kriminala, ki delujejo v regiji.

Metode

Vzorec raziskave je zajemal 324 napadov (N=324). V aplikaciji Microsoft Excel 2013, je bila vzpostavljena baza podatkov o napadih, ki je vsebovala opisne in številčne podatke o napadih. Analiza podatkov je bila opravljena z orodji Microsoft Excel 2013 in SPSS. Opravljena je bila analiza triinpetdeset (53) številčnih in opisnih spremenljivk. Uporabljena je bila kvantitativna metoda. Z deskriptivno statistično analizo je bil opravljen izračun frekvenc. Za verifikacijo podatkov v bazi podatkov o napadih, je bila uporabljena kvalitativno - kvantitativna metoda, s katero je bila izvedena analiza vsebin ter primerjava podatkov.

Ugotovitve

V obdobju od 1975 - 2013 je bilo beleženih skupno 324 napadov, v katerih je bilo ubitih 1382 oseb, 5686 oseb pa ranjenih. V 46 % vseh beleženih napadov ni bilo žrtev, v 52 % vseh beleženih napadov ni bilo ranjenih oziroma poškodovanih oseb.

Omejitve raziskave

Podatki o izvajalcih napadov, točnem času izvedbe napada in točni lokaciji napadov (ulica, hišna številka) so nepopolni in niso bili vključeni v analizo. Preiskave izvedenih napadov v številnih primerih še niso zaključene oziroma storilci niso znani.

Praktična uporabnost

Identificirano je bilo pet glavnih t.i.clusterjev: Garissa, Nairobi, Mandera, Mombasa, Wajir, v katerih je bilo izvedenih 75 % vseh napadov v obravnavanem obdobju. Pokazala se je potreba po takojšnji vzpostavitvi konsistentne baze podatkov o vseh incidentih in napadih na področju Kenije.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovitve so pomembne za načrtovanje preventivnih in operativnih ukrepov organov pregona in varnostnih služb na strateški in taktični ravni.

NASILNI EKSTREMIZEM TOSTRAN IN ONSTRAN DOBREGA IN ZLA

BENJAMIN FLANDER

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti nekatere poglede na nasilni ekstremizem, ki odstopajo od konvencionalnega (institucionalnega) diskurza.

Metode

Avtor bo z metodo refleksivne analize aktualiziral nekatere nekonvencionalne uvide v fenomen, ki je postal nadvse pereč problem sodobnega sveta (»zgodilo se je čisto blizu vas«).

Ugotovitve

Da bi bolje razumeli nasilni ekstremizem in izbruhe ekscesnega subjektivnega nasilja, moramo »pokukati onkraj Dobrega in Zla«: »Dobro« lahko porazi »Zlo« samo pod pogojem, če se odreče temu da je Dobro (Baudrillard, 2005). Tako bo, med drugim, lažje doumeti, zakaj pri Hitlerju, Stalinu, Fritzlu, Lubitzsu in armadi drugih protagonistov ekstremnega nasilja, praviloma obstaja velik prepad med grozo njihovih dejanj in njihovo »zasebnostjo« (prijatelji, sosedi itn. jih opisujejo kot običajne ljudi dobrega srca). Nasilni ekstremizem na čelu s terorizmom je navkljub vsej svoji kompleksnosti v jedru predvsem »družbeni produkt« hegemonije in strukturnega nasilja, ki označujeta »normalno« delovanje (globalne) družbe. Če bi svetu, na primer, vladal Islam, bi se terorizem najbrž dvignil proti Islamu (Baudrillard, 2005). Za družbo, v kateri se zgodi teroristični napad, strelski pohod ali kaj tretjega, je najpametneje, če se ne zateče k povračilnemu nasilju (npr. ekscesnemu kaznovanju, uvajanju nadstandardnih varnostnih ukrepov ipd.) in ne stori ničesar kar bi degradiralo obstoječe standarde svobode. Najbolje zanjo je, če ravna skladno z lekcijo iz kvantne fizike: »nič« je, paradokсно, lahko več kot »nekaj« (Žižek, 2007).

Praktična uporabnost

Uporabnost prezentacije –praktična ali nepraktična – je v njenem prispevku k razumevanju fenomenov radikalizacije in nasilnega ekstremizma ter, potencialno, uspešnejšemu omejevanju teh pojavov.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izvirnost prispevka je v tem, da predstavi nekonvencionalne uvide v obravnavano tematiko.

VLOGA VKLJUČUJOČE LOKALNE SKUPNOSTI PRI ODPRAVLJANJU VZROKOV RADIKALIZACIJE IN NASILNEGA EKSTREMIZMA

BEĆIR KEČANOVIĆ

Namen prispevka

Avtor z gledišča sodobnih varnostnih izzivov nadaljuje utemeljitev predpostavke z lanskoletnih, 15. dnevov varstvoslovja o vključujoči družbi, kot novi varnostni paradigmi. S tem namenom tokrat poziva k razpravi o razvoju vključujoče lokalne skupnosti in njeni vlogi pri zagotavljanju varnosti pred radikalizacijo in nasilnim ekstremizmom.

Metode

Z induktivno metodo avtor izhaja iz mednarodnih spoznanj, še posebej Deklaracije o boju proti antisemitizmu in drugim oblikam nestrpnosti iz leta 2005, ki jo je pod predsedovanjem Slovenije na Konferenci v Cordobi sprejela Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OSCE), da je treba zavračati enačenje radikalizacije in nasilnega ekstremizma s katerim koli verskim izročilom. Z deduktivno metodo pa utemeljuje, da so tudi na tem področju pomembne celostne rešitve, ki jih z vključujočo lokalno skupnostjo ponuja s sklicevanjem na koncept vključujoče družbe – družbe enakih možnosti za vse.

Ugotovitve

Množicam politično, socialno in ekonomsko izključenih, še posebej mladih je treba v lokalnem okolju ponuditi alternative in enake možnosti za dejavno vključevanje v družbene procese, da lahko sploh vplivajo na svoj družbeni položaj in tako smisel svojega življenja iščejo v vrednotah strpnosti in solidarnosti, raznolikosti in socialne kohezije. V nasprotnem se kmalu lahko uresniči najhujša mora, da večji del sveta postane ena sama »teroristična celica«.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izvirnost je v konceptu vključujoče družbe, kot nove varnostne paradigme. Ker je medtem pomen vključevanja pri obvladovanju radikalizacije in nasilnega ekstremizma potrjen na mednarodni ravni (Washington, februar 2015; <http://www.rtv slo.si/svet/zda-vidijo-resitev-za-ekstremizem-v-vkljucevanju-priseljencev-v-druzbo/358625>) ima naslovni prispevek toliko večjo težo pomembnosti.

PSIHOANALIZA O TERORIZMU

TINKARA PAVŠIČ MREVLJE

Namen prispevka

Namen prispevka je osvetliti pojav terorizma skozi prizmo psihoanalize.

Metode

Pregled literature.

Ugotovitve

Zaradi raznolikosti terorističnih skupin, predvsem pa osnovnih gonil za njihov nastanek, obstoj in dejavnost, je nemogoče govoriti o skupni »miselnosti« teroristov. Se pa v dinamskem in razvojnem ozadju pogosto kažejo nekatere podobnosti, kot so nerešeni konflikti adolescence, narcisizem in mehanizmi paranooidno-shizoidne pozicije: predvsem cepitev (splitting) in projektivna identifikacija.

Praktična uporabnost

Psihoanaliza skozi širše in globlje razumevanje terorizma in terorističnih dejanj išče možnosti za reparacijo v prostoru, kjer je do terorističnih dejanj prišlo, ter išče odgovore na vprašanja, kako čim bolj ublažiti regresivne procese, ki pogosto vodijo do tovrstnega nasilja.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek širi razumevanje terorizma in ustvarja ustrežnejšo sliko le tega skozi manj poznano, emocionalno perspektivo posameznika in skupin.

Ključne besede

Terorizem, psihoanaliza

ISLAMSKI BORCI: SLOVENSKI VIDIK

SABINA ZGAGA

Namen prispevka

V zadnjem letu so se tudi v Sloveniji začele pojavljati informacije, da se slovenski državljani pojavljajo na tujih bojiščih kot borci na strani islamskih ekstremistov ali celo teroristov. Zaradi mednarodnih razsežnosti problematike je Varnostni svet Organizacije združenih narodov (OZN) izdal resolucijo št. 2178 (2014) na podlagi 7. poglavja Ustanovne listine OZN o obsodbi nasilnega ekstremizma, poudarjanju potrebe po preprečitvi potovanja in podpori tujim terorističnim bojevnikom. Ta resolucija zahteva tudi uskladitev nacionalne kazenske zakonodaje z zahtevami iz resolucije, zato bo prispevek skušal ugotoviti, ali je slovenska zakonodaja usklajena z zahtevami iz resolucije na (kazenskopravnem) področju oziroma, ali in kako bi jo bilo treba spremeniti.

Metode

Prispevek bo uporabljal predvsem primerjalno metodo, saj bomo primerjali zahteve iz resolucije št. 2178(2014) in trenutno slovensko kazensko zakonodajo.

Ugotovitve

Na podlagi primerjalne analize ugotavljamo, da je slovenska kazenska zakonodaja (predvsem v določbah o terorizmu in organizirani kriminaliteti v povezavi s pravili splošnega dela Kazenskega zakonika -1, 2012) v glavnem usklajena z zahtevami iz resolucije št. 2178 (2014). Kar je problematično pri uporabi teh določb, je, kot vedno v primeru terorizma, teroristični namen potovanja, financiranja in drugih dejanj po resoluciji, katerega (ne)obstoja definira mejo med nekaznivimi in kaznivimi (terorističnimi) dejanji.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek predstavlja temeljito analizo slovenskih zakonskih določb in določb resolucije, ki bo relevantna predvsem za presojo (bolj ali manj formalnih) predlogov za spremembo zakonodaje, ki so se v javnosti že pojavili.

DNEVI VARSTVOSLOVJA
11.
JUNIJ
2015

DRUŽBA, ORGANIZACIJA IN NASILJE

Fakulteta za varnostne vede

TRGOVINA Z OTROKI V SLOVENIJI

DANIJELA FRANGEŽ

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti značilnosti trgovine z otroki v Sloveniji.

Metode

Prispevek temelji na kvalitativni raziskavi o trgovini z ljudmi v Sloveniji, ki je bila v letu 2014 izvedena na Fakulteti za varnostne vede UM (Bučar in Frangež, 2014). V raziskavi je bilo izvedenih 20 poglobljenih intervjujev. Naročnik raziskave je bil Urad Vlade Republike Slovenije.

Ugotovitve

Trgovina z otroki pomeni kršitev otrokovih pravic ter otroku odvzame možnost, da doseže svoj polni potencial. Otroci so ranljivi predvsem zaradi neizkušenosti in naivnosti. Tudi v Sloveniji imamo primere, kjer so žrtve trgovine z ljudmi otroci oz. mladoletniki, vendar na policiji ne zaznavajo večjega števila mladoletnih žrtev trgovine z ljudmi. Zaznavajo pa prisotnost komaj polnoletnih oseb.

Otroci so lahko žrtve (1) spolnega izkoriščanja (spolne zlorabe otrok, spolno izkoriščanje otrok z namenom prostitucije, posnetki spolnih zlorab otrok, potovanja z namenom spolnega izkoriščanja otrok), (2) ekonomskega izkoriščanja (izkoriščanje delovne sile, prisilno delo otrok, prisilno beračenje, prisilno izvrševanje kaznivih dejanj), (3) prisilnih porok, (4) trgovine s človeškimi organi, ter (5) nezakonite posvojitve, ki so lahko povezane tudi z ugrabitvami otrok. Med načine novačenja otrok uvrščamo še prodajo otrok s strani družine, spletne klepetalnice, in oglase na internetu. Za novačenje deklet, mlajših od 18. let so dostikrat zadolženi tako imenovani loverboy-i. V raziskavi je bil kot točka novačenja oz. ena izmed tranzitnih točk trgovcev z ljudmi izpostavljen tudi azilni dom.

Omejitve/uporabnost raziskave

Prispevek prikazuje rezultate hitre in kratkotrajne raziskave, saj je bilo zaradi zahtev naročnika v dveh mesecih (avgust–september) treba opraviti intervjuje in tudi oblikovati raziskovalno poročilo.

Praktična uporabnost

Rezultati raziskave poleg vpogleda v značilnosti obravnavane problematike nudijo temelj za oblikovanje preventivnih aktivnosti, namenjenih ozaveščanju potrošnikov in uporabnikov storitev, ki jih nudijo žrtve trgovine z ljudmi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovitve raziskave so namenjene predvsem strokovni javnosti, ki se ukvarja z odkrivanjem, preiskovanjem in preprečevanjem tovrstne problematike.

NASILJE V DRUŽINI IN NUJNOST USKLAJENEGA DELOVANJA PRISTOJNIH INSTITUCIJ

ADIL HUSELJA

Namen prispevka

Pregled in ocenitev stanja na področju nasilja v družini v obdobju od sprejetja Zakona o preprečevanju nasilja v družini v letu 2008 do konca leta 2014. Predstavitev zakonodaje, ki obravnava in določa pristojnosti posameznih institucij ter izpostavitve potrebe po multi-disciplinarnem in med-sektorskem (so)delovanju pri obravnavi nasilja v družini.

Metode

Pregled literature, s kvantitativno in deskriptivno metodo obdelava in predstavitev statističnih podatkov o kaznivih dejanjih nasilja v družini v Sloveniji med letom 2008 in letom 2014.

Ugotovitve

Od sprejetja Zakona o preprečevanju nasilja v družini je evidenten porast nasilja v družini, kar je zagotovo odraz sistemskega pristopa k obravnavi in večji pozornosti tako pristojnih institucij kot slovenske družbe. Največja problematika je bila evidentirana na območju Ljubljane, Maribora in Celja, med storilci kaznivih dejanj prevladujejo moški, med žrtvami pa so ženske in otroci.

Uporabnost raziskave

Prispevek omogoča vpogled v navedeno problematiko.

Praktična uporabnost

Prispevek omogoča pregled problematike po posameznih regijah Slovenije, kar omogoča raziskovanje in konkretizacijo ukrepov pristojnih institucij. Pomembna ugotovitev je nujnost sodelovanja pristojnih institucij in nevladnih organizacij na področju izobraževanja in usposabljanja, izmenjave informacij in usklajenega delovanja tako na področju osveščanja, preventivnega in proaktivnega delovanja kot obravnave storilcev in zaščite žrtev nasilja v družini.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek vsebuje pregled problematike v obdobju od leta 2008 do leta 2014 in je namenjen zaposlenim v pristojnih institucijah, ki se ukvarjajo z nasiljem v družini.

MAŠČEVANJE, ODPUŠČANJE ALI SPRAVA - REAGIRANJE NA ZAZNANO KRIVICO NA DELOVNEM MESTU

BRANKO LOBNIKAR IN MONIKA ŠAJT

Namen prispevka

Večina zaposlenih je na delovnem mestu kdaj doživela krivico. Namen prispevka je analizirati vedenjske odzive v takšnih situacijah. Zaposleni se lahko zatečejo k neformalnemu načinu popravljanja krivic – maščevanju. Kljub vsemu pa mnogi raje izberejo druge alternative, kot na primer odpuščanje ali spravo.

Metode

Raziskava je bila konec 2014 izvedena na vzorcu 308 zaposlenih. Anketiranci so bili povprečno stari 36 let, s povprečno delovno dobo 13 let. Vzorec so predstavljale predvsem ženske – dve tretjini. Vprašalnik je sestavljalo nekaj vsebinskih sklopov. Vprašalnik “**Sprava, odpuščanje in maščevanje**” je sestavljalo deset trditev. Prve tri spremenljivke so merile *spravo ali pobotanje* ($\alpha = 0,764$), naslednje tri spremenljivke so merile *odpuščanje* ($\alpha = 0,799$), zadnje štiri so merile *maščevanje* ($\alpha = 0,84$).

Ugotovitve

Rezultati kažejo, da zgolj 12,7 % anketirancev še ni doživelo krivice. Več kot polovica krivico pogosteje doživlja s strani nadrejenega, 35,8 % pa je takih, ki jim krivico večkrat storijo sodelavci. Anketiranci bi se najpogosteje na zaznano krivico odzvali spravljivo, saj je povprečna vrednost pri »spravi« najvišja (3,71). Zgolj 17,4 % anketirancev nekemu, ki jim je storil krivico na delovnem mestu, ne bi odpustilo. Najnižje vrednosti pa smo zaznali pri združeni spremenljivki »maščevanje« (1,30). Takšnih, ki bi se vedli maščevalno zaradi zaznane krivice na delovnem mestu, je zgolj 4 %.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitve raziskave izhaja iz neuravnoteženega vzorca in iz načina zbiranja podatkov.

Praktična uporabnost

Rezultati raziskave krepijo zavedanje o pomenu primerne dela z zaposlenimi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Gre za izvirni pristop proučevanja vedenja na delovnem mestu, ki na vzorcu zaposlenih v Sloveniji še ni bil opravljen.

VPLIV ŠOLSKEGA OKOLJA NA POJAV VRSTNIŠKEGA NASILJA

ZALA ŽVAB IN MATEVŽ BREN

Namen prispevka

Namen prispevka je predstavitev analize pojava vrstniškega nasilja v srednjih šolah v Obalno-kraški regiji. V raziskavo so vključeni tako dijaki, kot tudi zaposleni v šolskem okolju. Sami rezultati bodo dopolnili rezultate že izvedenih raziskav v slovenskem prostoru, hkrati pa bodo tudi odskočna deska za šole, saj bodo dobile vpogled v življenje svojih dijakov in stanje nasilja na šoli, kar je osnova za ustrezno ukrepanje. S pregledom literature namenjam priporočiti možne ukrepe, ki jih bodo šole (tudi drugod po Sloveniji) lahko uporabile pri reševanju problema vrstniškega nasilja.

Metode

Analiza strokovne literature, zakonodaje bo teoretični okvir prispevka. Z metodo spraševanja v obliki vprašalnika in intervjujev bomo predstavili pojavnost vrstniškega nasilja na izbranih šolah in te podatke analizirali z univariatnimi in multivariatnimi statističnimi metodami.

Ugotovitve

Vrstniško nasilje v srednjih šolah je relativno stalno, se pa povečujejo primeri, ko so storilke dekleta. Vedno več primerov tovrstnega nasilja se premika iz šolskih hodnikov na splet v obliki socialnih omrežij in forumov, kjer se izvaja psihično nasilje. Hkrati v prispevku pokažemo, da šolsko okolje vpliva na stopnjevanje vrstniškega nasilja: stresne situacije (predvsem ocenjevanje), slabi odnosi s profesorji in drugimi zaposlenimi, občutek ogroženosti v šolskem okolju, itd

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovitve raziskave so namenjene predvsem zaposlenim v izobraževalnih ustanovah, socialnim delavcem, drugim delavcem v šolskih okoljih ter vsem raziskovalcem, ki jih vsebina vrstniškega nasilja zanima.

VARNOST V LOKALNI SKUPNOSTI

SOSEDSKA (PO)MOČ PRI GRADNJI OBJEKTA V LASTNI REŽIJI – (NE)LEGALNA GOSPODARSKA DEJAVNOST?

ZORAN CUNK IN MOJCA KLEMENČIČ-MANIČ

Namen prispevka

V prispevku smo prikazati sosedsko skupnost kot socialno omrežje z določeno stopnjo socialnega kapitala ter njeno (po)moč pri gradnji objektov v lastni režiji. Ob prikazanem teoretičnem in praktičnem ekonomskem inputu družbene odgovornosti smo hkrati obravnavamo njegovo vlogo, pomen in oceno usklajenosti z drugim bistvenim inputom družbene odgovornosti – zakonskim, ki ga uveljavlja država z definiranjem (ne)legalne gospodarske dejavnosti.

Metode

Za oblikovanje bistvenih teoretičnih spoznanj o obravnavanem problemu smo z opisno metodo uporabili strokovno literaturo in vire, ki se nanašajo na tematiko prispevka. Za proučitev njihovih izraznih oblik v praksi pa smo z analitično metodo uporabili ustrezno obdelane sekundarne podatke.

Ugotovitve in omejitve

Pri obravnavi problema smo upoštevali zgodovinske in prostorske (področje Republike Slovenije) specifičnosti sosedske pomoči. Navedene specifičnosti predstavljajo močan potencial socialnega kapitala, ki pa je prišel v navzkrižje z načrtovanim državnim okvirjem delovanja pri obvladovanju (ne)legalne gospodarske dejavnosti. Vse to je vodilo k izvedbi referendumu, ki je jasno pokazal moč socialnega kapitala sosedske skupnosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek definira sosedsko pomoč pri gradnji objektov v lastni režiji, njeno vlogo in pomen v slovenski praksi, odzive na poskus omejevanja (po)moči s strani države ter morebitne odklone na področje sive in črne ekonomije. Prispevek pa predstavlja dobro izhodišče za raziskovanje sosedske pomoči oziroma njenega socialnega kapitala v naselju enostanovanjskih objektov kot konceptualizacije socialne opore.

VIZIJA NIČ V LOKALNI SKUPNOSTI

MIROSLAV ČREŠNIK

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti študijo primera izobraževanja in osveščanja različnih skupin udeležencev cestnega prometa, ki ga v lokalni skupnosti izvaja pomočnik komandirja Policijske postaje Ravne na Koroškem, ki je za to strokovno usposobljen. Ob posameznih izvedbah izobraževanj so se vključevale ostale institucije na lokalni ravni, večina izobraževanj je medijsko podprta in predvajana na lokalni kabelski televiziji.

Metode

Izobraževanje je usmerjeno k posameznim skupinam udeležencev cestnega prometa, ki so statistično najbolj ogroženi.

Ugotovitve

Stanje prometne varnosti v lokalni skupnosti je dobrina, ki so jo želijo vsi udeleženci cestnega prometa. Med tremi osnovnimi dejavniki, ki vplivajo na prometno varnost so najpomembnejši voznik, vozilo in cesta. Ugotovili smo, da udeleženci cestnega prometa ne poznajo dovolj pravil cestnega prometa, zaradi česar se pojavljajo kršitve, ki pogosto vodijo do prometnih nesreč. Z izobraževanjem, ki ga policija opravlja v sklopu preventivnih aktivnosti že sedmo leto izvajamo lastni izobraževalni projekt, ki je prinesel dobre rezultate in se v najpomembnejšem segmentu pri številu umrlih približal viziji nič, saj od leta 2007 v lokalni skupnosti ni bilo PN s smrtnim izidom.

Praktična uporabnost

V prispevku predstavljam vlogo policije in lokalne skupnosti pri osveščanju in izobraževanju udeležencev cestnega prometa in posledično izboljšanju prometne varnosti. Rešitve so uporabne v vseh lokalnih skupnostih.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovitve so pomembne za lokalno skupnost, za Policijsko postajo Ravne na Koroškem in Policijsko upravo Celje za izboljšanje varnosti cestnega prometa, ki se poleg nadzora prometa dodatno izvaja vso leto.

EVALVACIJA PREVENTIVNIH PROJEKTOV POLICIJE

DŽEMAL DURIČ IN MARJAN VRTIČ

Namen prispevka

Prispevek obravnava evalvacijo preventivnih projektov policije v osnovnih šolah na področju Policijske uprave Maribor. Namen proučevanja je bil ugotoviti, kako pedagoški delavci ocenjujejo izvajanje (učinkovitost) in doseganje ciljev (uspešnost) preventivnih projektov policije.

Metode

Uporabljena je bila metoda spletnega anketiranja. V anketo so bili vključeni učitelji prvih, četrth in petih razredov ter šolski pedagogi osnovnih šol na območju Policijske uprave Maribor (192 anketirancev).

Ugotovitve

Rezultati so pokazali, da je ocena uspešnosti policije pri izvajanju preventivnih projektov zelo visoka. Zaposleni v šolah želijo še več sodelovanja s policijo, predvsem z vodji policijskih okolišev. Policija potrebuje več povratnih informacij o tem, kako šole in pedagoški delavci ocenjujejo sodelovanje s policijo in kako zaznavajo izvajanje projektov in doseganje ciljev teh projektov.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitev raziskave predstavlja vzorec, ki je bil izbran po zemljepisni legi proučevane policijske uprave, zato rezultatov ne moremo posploševati na vse projekte, ki jih je izvedla policija. Raziskavo bi bilo smiselno ponoviti na naključnem vzorcu slovenske policije.

Praktična uporabnost

Predlogi za izboljšavo preventivnih projektov v osnovnih šolah so: preventivne projekte prilagoditi sedanji problematiki in družbenim razmeram, izdelati načrte, smernice za izvajanje projektov, razviti sistem evalvacije projektov in izvesti dodatna izobraževanja za vodje policijskih okolišev.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izvirnost se kaže v tem, da raziskava predstavlja enega od prvih sistematičnih pristopov k ugotavljanju učinkovitosti in uspešnosti preventivnih projektov policije v osnovnih šolah.

LOVSKI IN RIBIŠKI ČUVAJI – ZAUPANJE V POLICIJO, LOVSKE IN RIBIŠKE DRUŽINE

KATJA EMAN, SREČKO F. KROPE, MIROSLAV ŽABERL IN GORAZD MEŠKO

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti dejavnike zaupanja lovskih in ribiških čuvajev do policije in vodstev njihovih družin. Čuvaji pomembno prispevajo k varovanju okolja. Zaupanje je temelj dobrega sodelovanja z notranjo javnostjo in formalnimi družbenimi nadzorovalci, saj pri opravljanju svojega dela potrebujejo podporo članov družin, na drugi strani pa tudi policije.

Metode

V aprilu in maju 2015 smo v času obnovitnega usposabljanja anketirali lovske in ribiške čuvaje. V študiji je sodelovalo 249 lovskih in 35 ribiških čuvajev iz celotne Slovenije. Podatke smo analizirali s faktorsko analizo, testom zanesljivosti, t-testom in regresijsko analizo.

Ugotovitve

Ugotovili smo, da se rezultati med lovsкими in ribišкими čuvaji ne razlikujejo. Na zaupanje v policijo vplivajo učinkovitost policije in ujemanje moralnih vrednot čuvajev z vrednotami policistov. Kot pomembne dejavnike sodelovanja s policisti izpostavljajo tudi vljudnost policistov ter spoštljivo in pravično obravnavo občanov v postopkih. Na zaupanje v policijo vpliva tudi pripravljenost policistov nuditi pomoč oškodovancem in uspešno vzdrževanje reda. Na zaupanje do članov in vodstev družin pomembno vplivata moralno ujemanje z drugimi člani in vodstvi ter višja stopnja izobrazbe.

Omejitve/uporabnost raziskave

Zaradi priložnostnega vzorca so rezultati študije informativne narave in predstavljajo izhodišče za nadaljnje raziskovanje.

Praktična uporabnost

V obeh analizah se je moralno ujemanje čuvajev s policisti in vodstvi lovskih družin pokazalo kot pomemben dejavnik zaupanja, kar pomeni, da podobni dejavniki vplivajo na zaupanje do avtoritet.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek predstavlja rezultate prve študije o zaupanju lovskih in ribiških čuvajev do policije in lovskih ter ribiških družin v Sloveniji.

ANALIZA KRŠITEV ZAKONA O VARSTVU JAVNEGA REDA IN MIRU NA OBMOČJU POLICIJSKE UPRAVE KOPER MED LETI 2009 IN 2013

MIRKO VAVPOTIČ

Namen prispevka

Analiza gibanja kršitev Zakona o varstvu javnega reda in miru (2006) skozi petletno obdobje na Policijski upravi Koper iz vidika števila storjenih kršitev v obdobju med letoma 2009 in 2013. Ugotovitev trenda problematike na tem področju dela policije.

Cilj je analizirati, kakšna so gibanja posameznih vrst prekrškov zoper javni red in mir na Policijski upravi Koper v proučevanem obdobju.

Metode

Cilj je dosežen z analitično in statistično metodo obdelave podatkov o zabeleženih kršitvah. Uvodoma smo z metodo analize besedil preučili teoretično področje policijskega dela na področju javnega reda in miru. Glavna metoda je analitična.

Ugotovitve

Ugotovili smo, da število kršitev Zakona o varstvu javnega reda in miru (2006) iz leta v leto upada in da se na prvih treh mestih po številčnosti pojavlja pet različnih prekrškov.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava nam odpira možnosti nadaljnega raziskovanja v smeri primerjave prijavljenih in realiziranih intervencij na področju javnega reda in miru, kar se po našem mnenju bistveno razlikuje. Omejitve pri raziskavi ni.

Praktična uporabnost

Izboljšanje učinkovitosti policijskega dela v skupnosti in težnja k zmanjševanju negativnih ravnanj posameznikov, ki vplivajo na javni red in mir. Primerjava z rezultati raziskave iz obdobja med leti 2005 in 2009, ki kažejo na večanje sivega polja obravnavanih kršitev.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Rezultati analize gibanja kršitev Zakona o varstvu javnega reda in miru (2006) omogočajo Policiji učinkovito načrtovanje preventivnega dela v skupnosti in načrtovanje kadrovske politike.

POLICIJSKO DELO

UPORABA POLICIJSKIH ZASLIŠEVALSKIH TEHNIK V SLOVENIJI

IGOR AREH

Namen prispevka

Z raziskavo smo skušali dobiti vpogled v tisti del zasliševalske prakse v Sloveniji, ki se nanaša na uporabo različnih oblik psihološke manipulacije z osumljenci.

Metode

Šestinosedeset kriminalistov, ki so zaposleni po različnih področjih dela, je odgovarjalo na postavke vprašalnika, ki jim je bil na voljo v digitalni obliki. Udeležencem je bila zagotovljena anonimnost, sodelovanje je bilo prostovoljno. Večina udeležencev je bila moških (86 %), starih 40 let, s 15 letnimi delovnimi izkušnjami. Vprašalnik je obsegal 20 postavk o uporabi specifičnih zasliševalskih tehnik in 10 postavk za ugotavljanje drugih značilnosti zaslišanja (npr. povprečno število zaslišanj na osumljenca in dolžina zaslišanj, delež priznanj, ipd.).

Ugotovitve

Rezultati kažejo, da se v praksi uporabljajo tudi nekatere sporne zasliševalske tehnike, ki so pogosto označene kot prisilne. Videti je, da so zaslišanja vodena tako, da so usmerjena predvsem v iskanje priznanja osumljenca in manj v iskanje operativno pomembnih informacij. Velika večina kriminalistov je prepričanih, da pri zaslišanjih delajo s storilci in ne z osumljenci kaznivih dejanj. Približno 50 % jih je v svoji praksi pridobilo priznanja, kar je v primerjavi z rezultati drugih študij veliko.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava je bila izvedena v obliki spletne ankete, pri kateri so udeleženci izražali svoja prepričanja oz. ocene svojega dela. Za natančnejši in veljavnejši vpogled v zasliševalsko prakso bi bilo treba analizirati posnetke zaslišanj.

Praktična uporabnost

Raziskava omogoča grob vpogled v zasliševalsko prakso, kar lahko izkoristimo pri načrtovanju prihodnjih usposabljanj policistov.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Gre za prvo tovrstno raziskavo v slovenski Policiji, katere metodologija je primerljiva z raziskavami izvedenimi v tujini.

STALIŠČA POLICISTOV DO PSIHOLOŠKE POMOČI IN PODPORE

DŽEMAL DURIĆ IN DAMJAN LENČEK

Namen prispevka

Prispevek obravnava rezultate raziskave o policijskih postopkih in psihološki podpori, ki je bila opravljena v okviru višješolskega študija drugega avtorja. Cilj raziskave je bil ugotoviti in analizirati stališča policistov v Zasavju o psihološki pomoči in podpori v slovenski policiji.

Metode

Uporabljen je bil kvantitativni pristop, z metodo poizvedovanja ali anketiranja z vprašalniki. V raziskavi je sodelovalo 70 policistov in policistk iz policijskih postaj v Litiji, Hrastniku, Trbovljah in Zagorju ob Savi.

Ugotovitve

Rezultati kažejo, da policisti svoje delo doživljajo kot zelo stresno. Policisti so zadržani do iskanja psihološke pomoči v policiji, saj je zelo malo anketirancev že poiskalo psihološko pomoč. Policijski vodje imajo velik vpliv na stališča policistov o iskanju in potrebi po psihološki pomoči in podpori v policiji.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitev raziskave predstavlja vzorec, ki je bil izbran po geografski lokaciji proučevanih policijskih enot, zato rezultatov ne moremo posploševati na celotno policijsko organizacijo. Raziskavo bi bilo smiselno ponoviti na naključnem vzorcu slovenske policije.

Praktična uporabnost

Policijski vodje pomembno vplivajo na stališča policistov o iskanju in potrebi po psihološki pomoči, kar bi veljalo izkoristiti in v promocijo psihološke pomoči in podpore aktivno vključiti tudi vodje.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Raziskava predstavlja sistematično empirično ugotavljanje razlogov za zavračanje psihološke pomoči in možnih ukrepov za izboljšanje stanja na podlagi analize stališč o psihološki pomoči in podpori. Izvirnost prispevka predstavljajo predvsem spoznanja o ključni vlogi policijskih vodij.

KAJ JE PRITOŽBA ZOPER DELO POLICISTOV?

GREGOR HUDRIČ

Namen prispevka

Namen prispevka je predstavitev definicije pritožbe zoper delo policistov, ki se jo obravnava v postopku reševanja pritožbe kot ga določa Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol), izhajajoč iz namena delovanja sistema reševanja pritožb kot oblike demokratičnega državljanskega nadzora izvajanja nalog policije – največjega državnega organa s prisilnimi pooblastili - v luči spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Metode

Pri izdelavi prispevka je bila v okviru poglobljenega proučevanja obravnavane tematike sprva uporabljena opisna oziroma deskriptivna metode raziskovanja, s pomočjo katere so opredeljeni pojmi, ki so predmet proučevanja. S pomočjo primerjalne oziroma komparativne metode raziskovanja je nato opravljena primerjava predhodne definicije pritožbe z novejšo, ki jo v letu 2013 prinaša spremenjena policijska zakonodaja. S pomočjo razlagalne in normativne metode raziskovanja so prikazane vzročno posledične povezave, ki so pripeljale do bistvenih razlik pri pojmovanju pritožbe.

Ugotovitve

V prispevku je skozi obrazložitev definicije pritožbe pojasnjen namen sistema reševanja pritožb zoper delo policistov kot ga določa ZNPPol. Ta ni v tem, da bi se pritožnik npr. izognil sankciji za storjeno kaznivo ravnanje, temveč v državljanskem nadzoru izvajanja policijskih nalog in pooblastil, s katerimi policisti posegajo v človekove pravice in temeljne svoboščine. Osnovni namen je poleg moralnega zadoščenja pritožnika, ki s pritožbo uspe, odkrivanje in preprečevanje neupravičenih ali nesorazmernih posegov policistov v pravice posameznika.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek doprinaša k razumevanju namena pritožbenega postopka in je poleg strokovni namenjen širši javnosti, ki lahko z aktivnim sodelovanjem pri t.i. državljanskemu nadzoru policije soustvarja njeno odgovorno in transparentno delovanje.

ZAVEDANJE O VPLIVU STRESA NA POČUTJE IN ZDRAVJE TER SEZNANJENOST S SISTEMSKIMI UKREPI POLICIJE IN SINDIKATA POLICISTOV SLOVENIJE NA PSIHOSOCIALNEM PODROČJU DELA

ADIL HUSELJA IN JELKA SMREKAR

Namen prispevka

Predstavitev seznanjenosti uslužbencev policije s sistemskimi ukrepi Policije in Sindikata policistov Slovenije na psihosocialnem področju dela ter njihovega zavedanja o vplivu stresa na počutje in zdravje posameznika.

Metode

Pregled literature, s kvantitativno metodo obdelava podatkov iz 101 vprašalnika udeležencev usposabljanj v Tacnu in na Ptuj 10. in 11. marca 2014, s kvalitativno in deskriptivno metodo pa definiranje podrobnosti in predstavitev ugotovitev.

Ugotovitve

Sindikat policistov Slovenije izvaja vrsto aktivnosti na psihosocialnem področju dela z namenom ozaveščanja članov o negativnih posledicah stresa, ki se jih zaposleni v Policiji zavedajo tako kot se zavedajo nujnosti usposabljanja in učenja sprostitev tehnik. Anketiranci so na splošno bolj ocenili delo navedenega sindikata na tem področju, vključno z dostopnostjo in ustreznostjo usposabljanj glede na potrebe zaposlenih v Policiji.

Uporabnost raziskave

Prispevek omogoča vpogled v ozaveščenost o stresu in zdravem načinu življenja kot tudi oceno sistemskih ukrepov v Sindikatu policistov Slovenije in Policiji, vključno s poznavanjem aktivnosti kot njihovo dostopnostjo.

Praktična uporabnost

Tako Sindikat policistov Slovenije kot Policija lahko ugotovitve uporabita za analizo aktualnega stanja, dopolnitev programov, izboljšanje pogojev dela ter dostopnosti usposabljanj in strokovne pomoči.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Rezultati kažejo na potrebo po nadgradnji in dopolnitvi sistemskih ukrepov Policije na tem področju, hkrati pa omogočajo primerjavo ocen sistemskih ukrepov v Sindikatu policistov Slovenije in Policiji.

POMEN MONITORINGA NA KAKOVOST IZVEDBE POMIRITVENEGA POSTOPKA PRI REŠEVANJU PRITOŽB ZOPER POLICISTE

FADIL MUŠINOVIĆ IN ANITA KODRE

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati učinkovitost, z Zakonom o nalogah in pooblastilih policije na novo določenega pooblastila pooblaščenec ministra za reševanje pritožbo zoper policiste t. i. monitoringa, nad pomiritvenimi postopki (PP), ki se izvajajo na organizacijskih enotah policije.

Metode

Podatke bomo zbrali s pomočjo arhiva rešenih pritožb zoper policiste v pomiritvenem postopku. S primerjalno metodo in analizo posameznih primerov se bo ugotavljala učinkovitost in kakovost PP, pred uvedbo navedenega pooblastila in po uvedbi.

Ugotovitve

Ugotovitve kažejo, da se je kakovost izvedbe PP z uvedbo novega pooblastila povečala. Kaže pa se v tem, da se vodje teh postopkov nanje boljše pripravijo in da so tudi sami pisni izdelki kakovostnejši. Njihova komunikacija je ustrežnejša in prilagojena obravnavani osebi, kar se odraža tudi v uspešnosti izvedbe PP.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitev ugotovitev se izključno odraža na pridobljene podatke o izvedenih PP. Rezultatov glede na ugotovitve pa ni mogoče v celoti posploševati, saj je to pooblastilo v veljavi zadnji dve leti in udeležba pooblaščenec ministra še ni tako visoka, da bi se ugotovitve lahko posplošile na vse PP.

Praktična uporabnost

Izhajajoč iz študije ugotavljamo, da bi bilo treba povečati sodelovanje pooblaščenec ministra v PP, s čimer bi ta postopek zagotovo prišel še do večjega pomena tako v očeh pritožnika, kot vodje PP.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Članek predstavlja izhodišče za nadaljnje raziskovanje dojemanja pomena monitoringa nad PP in izboljšanje procesnih postopkov tega.

DNEVI VARSTVOSLOVJA
11.
JUNIJ
2015

ORGANIZACIJSKI VIDIKI POLICIJE

SAMOZAZNANA LEGITIMNOST IN OCENA NEKATERIH ORGANIZACIJSKIH DEJAVNIKOV PRI SLOVENSКИH POLICISTIH - PRIMERJAVA MED POLICISTKAMI IN POLICISTI

BARBARA ČUVAN IN GORAZD MEŠKO

Namen prispevka

V prispevku predstavljamo rezultate kvantitativne študije o samozaznavi legitimnosti pri slovenskih policistih, ki smo jo opravili v letu 2013, s poudarkom na primerjavi med policisti in policistkami.

Metode

Junija 2013 smo opravili anketiranje na 24 policijskih postajah (majhne, srednje in velike) na vseh osmih policijskih upravah v Republiki Sloveniji. V raziskavi je sodelovalo 417 policistov in 104 policistk.

Ugotovitve

Ugotovitve kažejo, da glede samozaznane legitimnosti in ocene nekaterih organizacijskih dejavnikov ni statističnih razlik med policisti in policistkami. Analiza posameznih trditev je pokazala, da policisti bolj pozitivno ocenjujejo avtoriteto policije, pošteno obravnavo osumljencev in pravičnost odločitev policistov, da izražajo višjo stopnjo zaupanja v sodelavce, da bolj ocenjujejo pokrivanje stroškov v zvezi z delom, da bolj negativno zaznavajo skorumpiranost policistov ter da izražajo višjo stopnjo pripadnosti organizaciji in pripravljenosti pomagati nadrejenemu. Policistke bolj ocenjujejo odnos nadrejenih do njih, v večji meri zaznavajo mnenje občanov, da policisti pošteno opravljajo svoje delo, da je prekomerna uporaba fizične sile sprejemljiva in poročajo, da so njihove obremenitve večje od ostalih sodelavcev. Dodatne analize kažejo, da na dožemanje policistov vpliva njihova izobrazba, velikost policijske postaje, starost, položaj na policijski postaji, delovni staž in delovno področje.

Omejitve/uporabnost raziskave

Analize kažejo, da je koeficient ustreznosti vzorčenja (KMO) ustrezen, kljub temu pa bi bilo potrebno izvesti študijo na naključnem vzorcu, da bi lahko rezultate posploševali na celotno policijsko populacijo.

Praktična uporabnost

Ugotovitve raziskave so dobro izhodišče za razpravo o policijskem delu v Sloveniji in dožemanjem policijskega dela, policijske organizacije in odnosov z občani.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Gre za izvirno raziskovalno delo z uporabo vprašalnika, ki je nastal kot rezultat raziskovalnega dela v sodelovanju med FVV UM in Inštitutom za kriminologijo pri Univerzi v Cambridgeu. Analize, predstavljene v prispevku so del pilotskega raziskovanja v okviru priprave izhodišč za doktorsko disertacijo prve avtorice tega prispevka.

ORGANIZACIJSKA KULTURA POLICIJE

Adil Huselja

Namen prispevka

Izpostavitev pomembnosti ustrezne organiziranosti organizacije za učinkovito delo in doseganje zastavljenih ciljev ter nujnosti razvoja in prilagajanja spreminjajočim se okoliščinam delovanja. V nadaljevanju pa predstavitev ključnih dimenzij organizacijske kulture slovenske policije, ki so jih v diskusiji in z anketnimi vprašalniki ocenjevali udeleženci strokovnega posveta »Ali policija potrebuje transformacijo?« dne 13. 3. 2015 v Tacnu.

Metode

Pregled literature, primerjalna analiza vprašalnikov o dvanajstih ključnih dimenzijah tradicionalne in moderne organizacijske kulture, ki jih je izpolnilo 98 udeležencev strokovnega posveta v dvanajstih skupinah, predstavitev podatkov z deskriptivno metodo.

Ugotovitve

Ocenitev ključnih dimenzij je pokazala, da je organizacijska kultura slovenske policije tradicionalna. Ta ugotovitev je hkrati nakazala potrebo po transformaciji in spremembah na organizacijsko – kadrovskem področju ter sledenju sodobnim trendom policijske dejavnosti v drugih evropskih državah.

Uporabnost raziskave

Prispevek omogoča vpogled v obstoječo organizacijsko kulturo slovenske policije ter slabosti in nekatere prednosti tradicionalne organizacijske kulture.

Praktična uporabnost

Vpogled v obstoječo organizacijsko kulturo slovenske policije omogoča tudi ocenitev posameznih dimenzij, kar se lahko uporabi za nadaljnje raziskovanje in aktivnosti na organizacijsko – kadrovskem področju. Prispevek tudi predstavlja problematiko in šibke točke organizacije, ki bi jih bilo treba zmanjšati ali odpraviti za bolj učinkovito delo zaposlenih in Policije kot institucije.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek nakazuje nujnost sprememb organizacijske kulture v policiji in je uporaben za vodstvo policije.

UČINKI USPOSABLJANJA POLICISTOV S PODROČJA INTEGRITETE

Simon Slokan in Robert Šumi

Namen prispevka

V slovenski policiji smo v letih 2008 in 2009 izvajali usposabljanje policistov s področja etike in integritete, z namenom ozaveščanja vseh zaposlenih z vsebinami kot so etika, integriteta, človekove pravice, subkultura, diskriminacija, kodeksi etike, kodeksi molčečnosti itd. Pri tem smo se v policiji zavedali, da je razvoj omenjenih vsebin zelo pomemben tudi v prihodnje, pri tem pa na je zanimal vpliv usposabljanja na delo in učinki. Tako smo v letu 2014 izvedli raziskovanje, pri čemer smo preučevali vpliv notranjih in zunanjih dejavnikov, ob tem pa smo v okviru notranjih dejavnikov preučevali število in vrsto pritožbenih razlogov na delo policistov in kaznivih dejanj, ki so jih bili osumljeni policisti ter izvedli ponovno raziskovanje z anketnim vprašalnikom. V okviru zunanjih dejavnikov pa smo preučevali javnomnenjske raziskave, ki so ocenjevale delo policistov v raziskovanem obdobju.

Metode

V prispevku smo s pomočjo empiričnih podatkov prikazali raziskovana področja, pri čemer smo v analizi dali glaven poudarek notranjim in zunanjim dejavnikom, ki smo jih raziskovali.

Ugotovitve

Ugotovljeno je bilo, da obstajajo pozitivni učinki usposabljanja s področja etike in integritete na delo policije, saj je zavedanje pomena omenjenih vsebin tudi temelj k še boljši profesionalizaciji slovenske policije.

Praktična uporabnost

Pridobljeni podatki so zelo pomembno in praktično uporabni, saj smo z omenjenim raziskovanjem ugotovili vplive usposabljanja in preučili učinke po usposabljanju s področja, ki je za samo delo policije pomembno.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izvirnost prispevka je v predstavitvi rezultatov merjenja vplivov usposabljanja s področja etike in integritete, kar do danes v takšnem okviru ni naredil še nihče. Sami rezultati so pokazali vpliv med usposabljanjem in učinki na delo.

DELOVNA ZAVZETOST VODIJ V SLOVENSKI POLICIJI

DAVID SMOLEJ IN BRANKO LOBNIKAR

Namen prispevka

Delovna zavzetost predstavlja navdušenje, strast, osredotočenost in kognitivno preživljanje časa v organizaciji, kjer je zaposlen posameznik. Na podlagi ocene delovne zavzetosti lahko napovemo uspeh organizacije. Zato je namen našega prispevka ugotoviti, kakšna je delovna zavzetost vodij v slovenski policiji, da bomo lahko napovedali njeno uspešnost.

Metode

Teoretični del prispevka je nastal z opisno metodo. Za izračun delovne zavzetosti smo uporabili metodo analize deležev. Za ugotavljanje statistično značilnih razlik med dvema skupinama smo uporabili t-test, za ugotavljanje statistično značilnih razlik med več skupinami pa analizo variance.

Ugotovitve

Ugotovitve kažejo, da je podobno kot v dosedanjih študijah v različnih tipih organizacijah, največ vodij tudi v slovenski policiji nezavzetih (62 %). Nezavzeti zaposleni so tisti, ki sicer naredijo vse kar morajo, v delo vlagajo svoj čas, ne pa tudi energije in strasti. Aktivno nezavzetih je (21 %). Ti zaposleni nasprotujejo vsemu in vsakomur. Najmanj vodij v slovenski policiji pa je za delo zavzetih (17 %), to pa so tisti zaposleni, ki so v organizaciji izvor inovacij in pomagajo pri razvoju policije.

Omejitve/uporabnost raziskave

Prispevek predstavlja omejitev na območje Republike Slovenije. Določeno omejitev predstavlja tudi vprašalnik o delovni zavzetosti, ki izvira drugega kulturnega okolja, in sicer Združenih držav Amerike.

Praktična uporabnost

Prispevek je praktično uporaben za menedžment slovenske policije, saj rezultati kažejo na določena odstopanja delovne zavzetosti med posameznimi skupinami. Na podlagi priporočil bo z določenimi ukrepi stanje mogoče izboljšati.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je prvi tovrstne narave, ki obravnava delovno zavzetost vodij v slovenski policiji. Njegova pomembnost se kaže predvsem zaradi operativne problematike notranje varnosti, ki jo posredno zagotavljajo ravno policijski vodje.

INFORMACIJSKA VARNOST

NEPRIMERNE VSEBINE NA SPLETU

MIHA BLAŽIČ IN IZIDOR NEMEC

Namen prispevka

V prispevku želimo pokazati, do katerih spletnih strani dostopajo uporabniki spleta ter katere od teh (strani z rasiističnimi, diskriminatornimi, homofobnimi sporočili ipd.), so po njihovem mnenju prepoznane kot neprimerne.

Metode

Podatke za prispevek smo pridobivali s kvantitativno metodo, in sicer smo uporabili anketni vprašalnik, ki smo ga v spletni anketi 1ka objavili na spletu. Vprašanja raziskave, ki je potekala od 24.2.2015 do 30.3.2015, so bila odprtega in zaprtega tipa, uporabili pa smo Likertovo lestvico za merjenje stališč.

Ugotovitve

Anketiranci (N=200) so izrazili stališče, da bi morale biti neprimerne vsebine na spletu omejene in prepovedane. Ocenili so, da določene vsebine na spletu, tudi govori politikov v javnosti, lahko prikrivajo diskriminacijo, rasizem in homofobijo ter, da so hkrati tudi neprimerne vsebine.

Omejitve/uporabnost raziskave

Upoštevati moramo omejitev, da ugotovitve iz raziskave veljajo le za osebe, ki so sodelovale v spletni anketi. Glede širše uporabnosti raziskave bi bilo v prihodnosti anketiranje izvesti tudi pri ostalih uporabnikih spleta.

Praktična uporabnost

Rezultatov raziskave ne moremo posplošiti, lahko pa dobimo vpogled v problematiko neprimernih vsebin, ki se pojavljajo na spletu in do katerih dostopajo uporabniki. Prispevek omogoča uporabnikom spleta, da se seznanijo z vsebinami, ki so neprimerne in o tem povedo tudi drugim oz. v skrajnem primeru obvestijo tudi organe pregona.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek spletnim urejevalcem raznih forumov omogoča pripravo določenih opozoril za uporabnike spletnih strani, in sicer za varno uporabo teh strani v izogib neprijetnim soočanjem z neprimernimi vsebinami.

PANEVROPSKA INFRASTRUKTURA ZA IZMENJAVO PODATKOV MED SLUŽBAMI JAVNE VARNOSTI PRI VEČJIH VARNOSTNIH INCIDENTIH

BLAŽ IVANC

Namen prispevka

Končni uporabniki obravnavane infrastrukture so organizacije s področja javne varnosti, ki se prve odzovejo ob nesrečah oziroma incidentih: policija, nujna medicinska pomoč, protiteroristične enote ipd. Med uporabniki še posebej prevladujejo potrebe po dostopu do podatkovnih baz, senzornih sistemov in kamer. Namen prispevka je na praktičnem primeru prikazati zmogljivosti infrastrukture za izmenjavo podatkov med službami javne varnosti in vlogo procesnih, tehničnih ter varnostnih vidikov pri njenem razvoju.

Metode

Prispevek temelji na opisu problematike, pregledu zadnjih znanstvenih raziskav z dodatnim komentarjem ter opisu praktičnih rešitev na področju odziva ob varnostnih incidentih. Uporabljena je metoda abstrakcije in konkretizacije.

Ugotovitve

Službe javne varnosti se pri svojem delu srečujejo s številnimi izzivi. Z upoštevanjem različnih vidikov, pomembnih pri delu služb javne varnosti, je možno zagotoviti ustrezno informacijsko podporo, ki ima neposreden učinek na rezultate odziva ob varnostnih incidentih.

Praktična uporabnost

Predstavljene bodo zmogljivosti, ki bodo v prihodnje na voljo službam javne varnosti na področju Evropske unije, zato bo prispevek uporaben za strokovnjake s področja javne varnosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Uspešna vzpostavitev infrastrukture za izmenjavo meritev, podatkov in informacij med službami javne varnosti, ki je predstavljena v prispevku, bo izboljšala kakovost in učinkovitost odziva ob incidentu.

KOMPARATIVNA ANALIZA PRAVNIH PITANJA DALJINSKE DIGITALNE FORENZIKE

DRAŽEN ŠKRTIČ

Namen prispevka

Prikaz pravnih pitanja daljinske digitalne forenzike namijenjen je ekspertima digitalne forenzike i tijelima kaznenog progona.

Metode

Komparativnom analizom i deskriptivnom metodom obuhvaćena su relevantna pravna pitanja daljinske digitalne forenzike.

Ugotovitve

Proces definiranja pravnih pravila i procesnih garancija za postupke pretrage i oduzimanja digitalnih dokaza sa medija koju su u posjedu ili pod isključivom kontrolom tijela kaznenog progona i eksperata za digitalnu forenziku u većini država je dovršen. Prihvaćen je i propisan sustav pravnih pravila koja definiraju postupke pretrage i oduzimanja digitalnih dokaza. Progresivni razvoj i masovnije korištenje mobilnih platformi, virtualnih računala, računalnih mreže i medija za pohranu računalnih podataka nameću potrebu daljinske pretrage radi pribavljanja digitalnih dokaza. Multidisciplinarna priroda daljinske digitalne forenzike uključuje i pravna pravila kojima su propisani postupak i procesne garancije za daljinsko pribavljanje digitalnih dokaza u nepromijenjenom obliku. Pravni odgovor na izazove daljinskog pribavljanja digitalnih dokaza uključuje pravna pravila kojima će biti definirani digitalni forenzički procesi i procedure daljinskog pribavljanja i pohrane digitalnih dokaza.

Omejitve/uporabnost raziskave

Ograničenje predstavlja širina područja Internet daljinske digitalne forenzike stoga je prikaz ograničen na pravila i procedure daljinskog pribavljanja digitalnih dokaza.

Praktična uporabnost

Upoznavanje eksperta digitalne forenzike, tijela kaznenog progona i stručne javnosti s trendovima procesnog definiranja pravila daljinske pretrage i oduzimanja digitalnih dokaza.

Izvirnost/pomembnost prispevka

U članku su definirani osnovni pravni problemi daljinske digitalne forenzike i naznake daljnjeg razvoja propisivanja procesa i procedura daljinskog pribavljanja digitalnih dokaza.

ANONIMNOST NA INTERNETU IN UPORABA TOR-A

ANŽE ZALETEL IN IGOR BERNIK

Namen prispevka

Od afere Snowden dalje je zagotavljanje anonimnosti v kibernetskem prostoru pereča tema v številnih državah. Cilj prispevka je preučiti problematiko anonimnosti na internetu ter predstaviti uporabo omrežja TOR in njegovo vlogo pri zagotavljanju tako anonimnosti kot varnosti pri pošiljanju podatkov preko kibernetskega prostora.

Metode

Ugotovitve, predstavljene v prispevku, temeljijo na uporabi deskriptivne metode, s katero smo med seboj primerjali dosedanje ugotovitve glede zagotavljanja anonimnosti na internetu ter ugotovitve s področja delovanja, uporabnosti in varnosti TORov.

Ugotovitve

Ugotavljamo, da je omrežje TOR prisotno v kibernetskem prostoru že okroglo desetletje in uporabniku zagotavlja visoko stopnjo anonimnosti, kar bomo prikazali s praktičnim prikazom in sicer z namestitvijo programske opreme na osebni računalnik in uporabo hitrih testov, ki pokažejo spremembo IP naslova uporabnika. Kot za vsako programsko opremo, tudi za omenjene usmerjevalnike (TORe), obstajajo nevarnosti, ki potencialnemu napadalcu prikažejo vse podatke o paketih za katere je uporabnik (pošiljatelj) mislil, da so anonimni in ustrezno zaščiteni (kriptirani). Programsko opremo oziroma omrežje TOR se prav zaradi povečanja stopnje anonimnosti zlorablja za izvedbo številnih delinkventnih in deviantnih ravnanj.

Praktična uporabnost

Na podlagi praktičnega preizkusa uporabe TOR omrežja na osebem računalniku ugotavljamo, da uporaba TORa uporabniku omogoča višjo stopnjo anonimnosti in zaščite pri rabi kibernetskega prostora.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek s področja anonimnosti in uporabe TORa je pomemben z vidika doseganja več namenov, in sicer; 1. prikaže delovanje omenjenih usmerjevalnikov, 2. prikaže dobre lastnosti uporabe TOR omrežja ter 3. prikaže možnosti zlorabe in slabosti uporabe TORa.

DOVZETNOST SLOVENSКИH PODJETIJ ZA NAPADE S POMOČJO SOCIALNEGA INŽENIRINGA

KLEMEN ZUPAN, FILIP BOŽIČ IN ŽIGA PRIMC

Namen prispevka

Večina IT strokovnjakov, ki skrbijo za informacijsko varnost podjetij in vzdrževanje njihovih informacijskih sistemov v Sloveniji malo časa posveti uporabnikom. S pomočjo raziskave prikazujemo, kako informacijski sistemi odpovedo, če uporabnik ne deluje varno in ponudimo rešitev, ki uporabnika popelje na pot varnega poslovanja.

Metode

Uporabljene so deskriptivna, analitična in sintetična metode. Namen prispevka je, skozi analizo aktualne raziskave preveriti, ali je uporabnik najšibkejši člen v informacijski strukturi in smiselnost osredotočanja na uporabnika pri zagotavljanju informacijske varnosti na splošno.

Ugotovitve

Napredne tehnološke rešitve na področju informacijske varnosti ponujajo visoko stopnjo varnosti. Nepravilnosti v delovanju kljub temu obstajajo, največkrat pa niso posledica tehničnih težav, ampak napak uporabnikov, ki delujejo nezavedno nevarno.

Omejitve/uporabnost raziskave

V prispevku je vključena raziskava, ki obsega 20 slovenskih organizacij. Vzorec je majhen, vendar odraža splošno zavest o varovanju informacij zaposlenih v organizacijah in prikazuje realno sliko stanja informacijske varnosti v sodelujočih organizacijah.

Praktična uporabnost

Rezultati so pokazali da uporabniki IKT delujejo nezavedno in posledično nevarno. Raziskava je pokazala, da kljub njihovi miselnosti, da delujejo varno, temu ni tako. Za odpravo tovrstnih napak je potrebno kontinuirano izobraževanje zaposlenih v organizacijah.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izvirnost prispevka je v načinu raziskave socialnega inženiringa ter njegovega vpliva na varnost informacij in informacijskih sistemov. Prispevek prikazuje poskus penetracije v podjetje in ponudi ugodno rešitev, ki tovrstne napade opazno omeji.

ZBIRANJE PODATKOV O TELEKOMUNIKACIJSKEM PROMETU V LUČI AKTUALNIH SODNIH ODLOČITEV

JANEZ ŽIROVNIK

Namen prispevka

Avtor ugotavlja, da so se v zadnjem letu na področju posegov v komunikacijsko zasebnost zgodili pomembni premiki. Če so države po odmevnih terorističnih napadih postavile področje varnosti pred področje zasebnosti, zadnje odločitve najvišjih sodnih organov kažejo na to, da je varnost sicer pomembna dobrina, vendar morajo biti posegi v zasebnost urejeni nedvoumno. Že v aprilu 2014 je zato sodišče EU razveljavilo Direktivo o hrambi podatkov, v juliju 2014 je Ustavno sodišče RS razveljavilo določbe ZEKom-1, ki se nanašajo na hrambo prometnih podatkov. V maju letošnjega leta pa je tudi višje sodišče v New Yorku, v nasproti z nižjim sodiščem, ugotovilo, da je zbiranje in hramba prometnih podatkov, ki je v pristojnosti državne varnostne agencije NSA) nezakonito.

Metode

Osnovno izhodišče predstavlja analiza odločb sodišč in razmišljanja o tem, kaj sprejete odločitve pomenijo za prihodnost boja proti terorizmu ali najhujšim oblikam kriminala.

Ugotovitve

Ne le prisluškovanje in snemanje (tele)komunikacij ampak tudi zbiranje prometnih podatkov o komunikacijah bistveno pripomore k odkrivanju in preprečevanju najhujših oblik kaznivih dejanj in ogrožanja varnosti države. Ker je delovanje organizatorjev in izvajalcev kriminalnih ravnanj dolgoročno, je treba dobiti podatke, zbrane v daljšem časovnem obdobju. Opisane odločitve sodišč bodo vplivale na obravnavano področje, vprašanje pa je, ali lahko država to področje učinkovito uredi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Avtor prispevka prihaja do zaključkov, da se sodišča, kljub zavedanju, da je varnost pomembna dobrina, v odsotnosti konkretnih utemeljenih in upravičenih razlogov za posege v komunikacijsko zasebnost, odločajo za zaščito slednjih ter hkrati opozarjajo, da morajo države posege v temeljne človekove pravice in svoboščine, v predpisih urediti na nedvoumen način.

PREPREČEVANJE IN KAZNOVANJE KRIMINALITETE

RAZISKOVANJE LEGITIMNOSTI IZVRŠEVANJA KAZENSKIH SANKCIJ V REPUBLIKI SLOVENIJI

ROK HACIN IN GORAZD MEŠKO

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti pregled raziskovanja s področja legitimnosti izvrševanja kazenskih sankcij v Republiki Sloveniji. V prispevku bomo predstavili teoretična izhodišča za raziskovanje legitimnosti. Hkrati bomo povzeli ugotovitve preteklih študij in izpostavili področja, ki predstavljajo možnosti za nadaljnje raziskovanje.

Metode

Opravili smo pregled slovenske literature s področja legitimnosti izvrševanja kazenskih sankcij po letu 1991, pri čemer smo primerjali ugotovitve študij in razprav z namenom predstaviti izhodišča za nadaljnje preučevanje legitimnosti v slovenskih zaporih.

Ugotovitve

Pri pregledu preteklih študij smo zasledili dela, ki se niso navezovala izključno na preučevanje legitimnosti izvrševanja kazenskih sankcij (npr. socialna), vendar je njihovo vsebino in ugotovitve mogoče povezati z obravnavanim področjem.

Ugotovili smo tudi, da se je raziskovanje legitimnosti v večini primerov osredotočalo na legitimnost policije oziroma policijskega dela, čemur je sledilo raziskovanje legitimnosti v zaporih (pravosodni policisti). Hkrati se je raziskovanje legitimnosti usmerilo tudi na preučevanje samozaznave legitimnosti policistov in pravosodnih policistov.

Rezultati študij, ki so se eksplicitno nanašale na legitimnost izvrševanja kazenskih sankcij, so pokazali, da tisti obsojenci, ki zaznavajo pravosodne policiste kot osebe z avtoriteto, te ocenjujejo tudi kot pravične v postopkih in tako posledično manjkrat kršijo zaporska pravila. Obenem je samozaznava legitimnosti pravosodnih policistov odvisna od socialnih interakcij z nadrejenimi in sodelavci ter njihovimi občutki o tem, kako jih obsojenci sprejemajo.

Izvirnost prispevka

Prispevek predstavlja pregled dosedanjega raziskovanja legitimnosti izvrševanja kazenskih sankcij v Sloveniji. Poleg predstavitve izhodišč za preučevanje legitimnosti in pregleda preteklih študij, v prispevku izpostavljamo do sedaj neraziskana oziroma manj raziskana področja preučevanja legitimnosti, ki predstavljajo izhodišča za novo oziroma nadaljnje raziskovanje.

UMETNINE IN VARNOST - KAKO PREPREČITI KAZNIVA DEJANJA ZOPER UMETNINE

SAŠA KUCHAR

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati preventivne ukrepe za zaščito umetnin pred potencialnimi storilci.

Metode

Prispevek temelji na pregledu in analizi strokovne literature s področja kriminalitete zoper umetnine.

Ugotovitve

Večje tatvine umetnin so dobro načrtovane vnaprej. Storilci se dobro seznanijo s podatki o varovanju objekta, z gibanjem oseb na območju, natančno preučijo prostor, kjer se umetnina nahaja in poskušajo predvideti morebitne scenarije, s katerimi se lahko srečajo pri izvedbi dejanja.

A storilci kaznivih dejanj zoper umetnine niso vedno izurjeni. V veliko primerih storijo kaznivo dejanje osebe, katerim to omogoči situacija. Odsotnost varnostnika ali video nadzora, lahka dostopnost, majhna verjetnost odkritja in želja po velikem zaslužku so le nekatere od situacij, ki v osebi prebudijo željo po storitvi kaznivega dejanja tatvine ali namernega poškodovanja umetnine.

Zanimivi so tudi primeri ponarejenih umetnin, ko se neuki kupci na lahek način ujamejo v past ponarejevalcem. A pod močno digitalno povečavo in s podrobnim pregledom umetnine s pomočjo kompleksnih algoritmičnih postopkov se lahko ugotovi, ali gre za original ali za ponaredek.

Večjo težavo predstavljata tihotapljenje in namerno poškodovanje umetnin v času vojn. V času oboroženih spopadov prihaja do nenadzorovanih arheoloških izkopavanj, posledično pa se poveča tudi število pretihotapljenih ali namerno poškodovanih umetnin z vojnih območij. Nadzor nad izkopavanjem in uničevanjem umetnin na vojnih območjih je skorajda nemogoč.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Preventivno delovanje muzejev, umetnostnih strokovnjakov in vseh lastnikov umetnin je pomembno za zmanjšanje možnosti storitve kaznivega dejanja. V prispevku so zbrane ugotovitve, ki bodo v pomoč pri preventivnih ukrepih in pri preiskovanju tovrstne kriminalitete.

INFILTRACIJA ORGANIZIRANE KRIMINALITETE V ZAKONITO GOSPODARSKO DEJAVNOST V RS - UGOTOVITVE PROJEKTA ARIEL

GORAZD MEŠKO, BOJAN DOBOVŠEK, ANDREJ SOTLAR, BRANKO AŽMAN, KATJA EMAN, MAJA MODIC IN BOŠTJAN SLAK

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati infiltracijo organizirane kriminalitete v legalno gospodarsko sfero Republike Slovenije. Ugotovitve izhajajo iz mednarodnega raziskovalnega projekta ARIEL.

Metode

Raziskovalna baza je sestavljena iz primerov, ki so bili identificirani preko medijskega poročanja in preko filtriranja uradne statistike o kriminaliteti, ki jo vodi slovenska policija. Na izbranih primerih smo izvedli t.i. *script approach* analizo. Podatke za analizo smo pridobili z vpogledom v tožilske spise identificiranih primerov, preko portala AJPES in iz drugih podatkovnih zbirk.

Ugotovitve

Večina poslovnih subjektov, za katere obstaja povezava z določenim članom neke skupine organizirane kriminalitete, je registriranih pod obliko *samostojni podjetnik*. Poslovni subjekti so mikro oziroma male velikosti. Pridobitev lastništva oziroma kontrole nad poslovnimi subjekti je – glede na identificirane primere – pridobljena preko ugotovitve in izpolnitve birokratskih in administrativnih zahtev. Nismo zasledili uporabe prisile, korupcije oziroma drugih neformalnih vzvodov.

Omejitev/uporabnost raziskave

Vzorec smo dobili preko medijskega poročanja in uradne statistike, ki nista imuna na temno polje kriminalitete. Vpogled nam je bil omogočen le v spise pravnomočno zaključenih primerov.

Praktična uporabnost

Rezultati prinašajo uporabna spoznanja za razvijalce ekonomske, poslovne in kriminalitetne politike ter izpostavljajo pomanjkanje administrativnega nadzora.

Izvirnost/pomembnost prispevka

V Sloveniji še ni bila izvedena raziskava o prepletenosti organizirane kriminalitete in zakonito gospodarsko dejavnost.

KDO NADZIRA NADZORNIKE KOMISIJE ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

DAVID SMOLEJ

Namen prispevka

Namen prispevka je ugotovljati kdo v družbi nadzira nadzornike. V Republiki Sloveniji imamo do določene mere nadzor ustrezno urejen nad nekaterimi represivnimi organi, vendar ostaja odprto vprašanje nadzora nad nekaterimi drugimi nadzorniki. Zato je naš cilj v prispevku ugotoviti, kdo nadzira nadzornike Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju KPK).

Metode

V prispevku smo uporabili metodo iskanja virov, ki so bili z deskriptivno metodo prikazani v besedilu.

Ugotovitve

Ugotovitve kažejo, da je nadzor nadzornikov KPK pravno formalno urejen v obliki nadzora s strani Državnega zbora. Nadzor se dejansko ne izvaja zaradi očitkov, da bi takšen nadzor pomenil politični pritisk na KPK. Kljub temu ni zaznati predloga za ureditev drugačne oblike nadzora, ki bi pomenil neodvisen nadzor od politike. Glede na to, da so v preteklosti odločitve KPK vplivale na stanje v državi, in svojo moč izraža skozi različne oblike obveščanja javnosti lahko rečemo, da izvajajo določena pooblastila zavedajoč se, da sami ne bodo nadzirani. Zato je k rešitvi problema treba pristopiti nemudoma in začeti izvajati nadzor nad vodstvom KPK, in v primeru dilem vmešavanja politike zagotoviti neodvisen nadzor.

Omejitve/uporabnost raziskave

Prispevek predstavlja omejitev na območje Republike Slovenije, kjer deluje KPK.

Praktična uporabnost

Prispevek je praktično uporaben kot sprožilni moment za pristop k rešitvi problema oziroma ureditvi nadzora nad vodstvom KPK.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je prvi tovrstne narave, ki obravnava problematiko nadzora funkcionarjev na KPK. Zato se pomembnost tega prispevka kaže tudi kot platforma za nadaljnje raziskovanje.

MERJENJE TEŽE KAZNIVIH DEJANJ V SLOVENIJI Z UPORABO THURSTONOVE LESTVICE ZA MERJENJE STALIŠČ

MATEJA ZORČ, NACE ČEBULJ IN MATEVŽ BREN

Namen prispevka

Kriminalitetno število oz. delež prijavljenih kaznivih dejanj na število prebivalstva je ena izmed metod, ki se najpogosteje uporablja za preučevanje gibanja kriminalitete na določenem območju. Tovrstne ne-tehtane metode ne upoštevajo dejanske teže zločinov, predpisana višina kazni pa je pogosto edini pokazatelj teže določenega kaznivega dejanja. Namen prispevka je pripisati težo 15 kaznivim dejanjem, izračunati tehtan indeks kriminalitete in preučevati obseg kriminalitete v Sloveniji glede na percepcijo ljudi.

Metode

Raziskavo o percepciji teže kaznivih dejanj smo izvedli s pomočjo anketiranja. Več kot 300 izpraševancev je opravilo vsak po 46 primerjav parov kaznivih dejanj, pri vsakem paru so izbrali kaznivo dejanje, ki ga dojemajo kot težje. Tako smo dobili vsaj 100 primerjav za vsak par kaznivih dejanj in izračunali deleže. Prispevek je nastal na podlagi ugotovitev iz študije opravljene leta 2000 v Hong Kongu. Zaradi končne primerjalne analize rezultatov smo za določanje uteži izbranim kaznivim dejanjem uporabili enako metodo, Thurstonovo lestvico merjenja stališč.

Ugotovitve

Zaradi visoke korelacije rezultatov raziskav iz Slovenije in Hong Konga lahko povzamemo, da je tehtan indeks ustrezen pokazatelj obsega kriminalitete v Sloveniji.

Omejitve/uporabnost raziskave

Za med Evropsko primerjalno analizo tehtanega indeksa kriminalitete bi lahko uporabili enak nabor kaznivih dejanj, ki so zajeta v Eurostatovih letnih poročilih kriminalitetnega števila. S tem bi se deloma izognili razlikam v zakonskih opredelitvah kaznivih dejanj, s katerimi smo se soočili v naši raziskavi.

Praktična uporabnost

Rezultati raziskave lahko sodnikom, kot dodatek splošnim pravilom, omogočajo lažjo presojo pri odmeri kazni. Podobne analize bi bile smiselne tudi za preučevanje in analiziranje meddržavnih razlik pri raziskovanju obravnavane problematike.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Pri preučevanju obsega kriminalitete v Sloveniji so bili prvič upoštevani koeficienti teže glede na percepcijo Slovencev.

DNEVI VARSTVOSLOVJA
11.
JUNIJ
2015

SPLOŠNA VARSTVOSLOVNA SEKCIJA

Fakulteta za varnostne vede

OCENA SEZNANJENOSTI POLICISTOV, KI ZAGOTAVLJAJO VARNOST NA PARADI PONOSA V SLOVENIJI, Z DRUŽBENIM IN ZGODOVINSKIM POMENOM LE-TE

IZIDOR NEMEC IN IZTOK PODBREGAR

Namen prispevka

S prispevkom želimo podati ugotovitve, ali so policisti, ki opravljajo varovanje parade ponosa v Sloveniji, seznanjeni z družbenim in zgodovinskim pomenom parade ponosa.

Metode

V teoretičnem delu prispevka bomo z analizo besedil iz javnih virov, preučili zgodovinski okvir in pričakovanja za prihodnost parad ponosa. V nadaljevanju bomo z kvantitativno metodo (anketa) ugotavljali mnenje policistov treh policijskih postaj na območju Ljubljane, o družbenem in zgodovinskem pomenu in o delu pri varovanju parade ponosa pri nas.

Ugotovitve

Z izvedbo anketiranja med policisti smo ugotovili, da se jim parada ponosa ne zdi družbeno pomembna, ne poznajo dobro zgodovinskega ozadja le-te in dobro opravljajo delo na paradi ponosa.

Omejitve/uporabnost raziskave

Glede na to, da o varovanju policistov in drugih subjektov na paradi ponosa obstaja izredno malo pisnih virov in raziskav, bo opravljena raziskava temelj za nadaljnje raziskovanje, ki bi ga bilo smotno izvesti med policisti na območju celotne Slovenije in temelj za boljše razumevanje obravnavane tematike predvsem med policisti.

Praktična uporabnost

Policisti bodo prispevek lahko uporabili za načrtovanje svojega dela pri zagotavljanju varnosti na paradi ponosa v Sloveniji.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Izvirnost prispevka je v tem, da se o obravnavani temi v slovenskem družbenem prostoru ne govori oz. piše, zato bo mogoče v prihodnje na podlagi tega prispevka opraviti dodatne, nove raziskave, ki bodo predvsem policistom vodilo pri opravljanju njihovega dela na paradi ponosa.

GRANIČNA POLICIJA, MIGRACIJE I PROTUZAKONITO ULAŽENJE, KRETANJE I BORAVAK U REPUBLICI HRVATSKOJ

MARIJAN ŠUPERINA, JOSO VUKSAN IN DAMIR ŠNEPERGER

Namjena i cilj rada

Rad je nastao i motiviran je skorašnjim članstvom i pristupanjem Republike Hrvatske u Schengen te nedavnim migracijskim seljenjem i krijumčarenjem ljudi iz sjeverne Afrike u Italiju, Španjolsku i Grčku, kao i u ostale države Europske unije. Njihova tragedija (siromaštvo, egzistencijalna ugroženost) i žrtve utapanja u Sredozemnom moru (brodske havarije ili namjerna potapanja brodica od strane krijumčara ljudi) potresla je sve stanovnike država EU, pa tako i građane Republike Hrvatske. Ovaj rad je posvećen tim tragično stradalim imigrantima.

Metode

U članku se koriste podaci koji su prikupljeni iz Godišnjih izvješća o radu MUP-a RH i Uprave za granicu. Posebno analiziraju kriminološki podaci o migracijama preko granice RH sa susjednim državama te kriminalistički podaci i karakteristike krijumčarenja ljudi (modus operandi) preko kopnenih, morskih i zračnih putova, praćeno sa analizom slučajeva. Opis podataka iz danih tablica učinjen je temeljem analize statističkim metodama (mjerenje, zbrajanje, aritmetička sredina, bazični i verižni indeks radi ispitivanja trendova promatrane pojave).

Nalaz i zaključci

Analiziraju se statistički podaci o opsegu poslova Granične policije MUP-a RH ukupno i po najopterećenijim graničnim prijelazima sa susjednim državama koji pokazuju stalni uzlazni trend. Pored analize međunarodnih pravnih izvora, također se analiziraju najnovije odredbe Kaznenog zakona u svezi „novog“ kaznenog djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, kao i novo rješenje počinjenja kaznenih djela u sastavu zločinačkog udruženja (organizirani kriminal). Analiziranim podacima utvrđen je uzlazni trend i porast ilegalnih prelazaka državne granice i to posebno na izlasku iz Republike Hrvatske.

Ograničenost istraživanja

Istraživanje je bilo ograničeno podacima koji se nalaze u Godišnjem izvješću o radu MUP-a RH i Uprave za granicu jer za određene analize podaci nisu bili dovoljno diferencirajući. Kriminološka analiza dopunjena je tipologijom počinitelja i žrtve ilegalnih prelazaka preko državne granice. Kriminalistička analiza pojave ilegalnih migracija dopunjena je kazuističkim prikazima i analizama slučajeva.

Originalnost rada

Rad predstavlja jedinstvenu analizu ilegalnih migracija na prostoru Republike Hrvatske sa konkretnim statističkim podacima i analizama što nije učinjeno u Republici Hrvatskoj u posljednjih desetak godina. Rad jednim svojim dijelom predstavlja analizu i evaluaciju pojave i fenomena ilegalnih prelazaka državne granice, dok drugim dijelom predikcijski upozorava na nužnost uvođenja i primjene potrebnih radnji i mjera iz nadležnosti i ovlasti policije radi sprječavanja i suprotstavljanja ilegalnim migracijama u Republici Hrvatskoj.

POSTAVITEV VARNOSTNIH OGRAJ

DOMEN VIVOD

Namen prispevka

Prispevek opredeljuje pomembnost pravilne uporabe in nameščanja varnostnih ograd pri ravnanju z množico. Izsledki raziskave bi naj odpravili kaotična in nevarna stanja.

Metode

Pregledali smo vire in zakonodajo. Uporabljeno je bilo obstoječe teoretično znanje, vendar ga je bilo premalo za postavitve okvira smiselno in celotno oblikovane vsebine. Teoretična znanja, obogatena z lastnimi zapisi, smo povezali s praktičnimi izkušnjami in oblikovali zasnove za delo. Te vsebine smo vnašali in preizkušali v praksi. Praktične izkušnje in interni zapisi so oblikovali jedro, ki se je razvejalo glede na didaktične potrebe.

Ugotovitve

Ugotovljeno je bilo, da je potrebno razdelati in oblikovati razširjeno področje uporabe varnostnih ograd. Nujno potrebujemo strokovna napotila in normative.

Omejitve/uporabnost raziskave

Zajeti rezultati raziskave so odličen temelj za strokovno presojo. Morebitna izboljšanja, sploh v piljenju podrobnosti, nimajo meja. Glede na to, da se je večina teorije razvila iz praktičnih izkušenj, večjih negacij ni pričakovati.

Praktična uporabnost

Ponujene so praktične rešitve postavitve varnostnih ograd za minimaliziranje varnostnih tveganj.

Izvirnost pomembnost prispevka

Postavljanje varnostnih pregrad ni v praksi nič novega. Teorija se je do danes tej vsebini izogibala. Da se lahko katastrofalno varnostno stanje spremeni, je bilo potrebno izdelati celotno študijo in ponuditi kvalitetne rešitve, s katerimi bodo lahko razpolagali organizatorji prireditev, zasebni varnostni subjekti in policija.

SODELOVANJE MED KRIMINALISTIČNO POLICIJO IN DRŽAVNIM TOŽILSTVOM – POGLED Z VIDIKA KRIMINALISTOV

MARJA ŽNIDARKO IN ANTON DVORŠEK

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati, s katerimi problemi se slovenski kriminalisti srečujejo pri sodelovanju z državnimi tožilci, kako ocenjujejo učinek uvedbe Uredbe ter ugotoviti, kateri dejavniki vplivajo na vzpostavitev dobre komunikacije med obema nadzornima institucijama.

Metode

Prispevek je sestavljen iz teoretičnega in empiričnega dela. V slednjem so s pomočjo faktorske analize in sorodnih statističnih metod analizirani podatki o stališčih slovenskih preiskovalcev do obravnavanega problema.

Ugotovitve

Kriminalisti menijo, da sodelovanje z državnimi tožilci ne poteka brez problemov ter da uvedba Uredbeni izboljšala učinkovitosti odkrivanja kaznivih dejanj. Največji problem jim predstavljajo nenehne menjave kadrov, ki onemogočajo, da bi se kriminalisti in državni tožilci med seboj dovolj dobro spoznali in vzpostavili zaupanja vreden odnos, ki je predpogoj za oblikovanje dobre komunikacije.

Omejitve

Raziskava ni vključevala državnih tožilcev, ki imajo prav tako svoja stališča in probleme, s katerimi se srečujejo pri delu s kriminalisti. Zato bi bilo smiselno v prihodnje izvesti podobno študijo, v kateri bi anketirali obe strani in opravili komparativno analizo podatkov.

Praktična uporabnost

Prispevek preučuje aktualno problematiko sodelovanja kriminalistične policije in državnega tožilstva ter identificira probleme, s katerimi se kriminalisti pri tem srečujejo. Oboje je lahko osnova za iskanje rešitev za odpravo slabosti v praksi sodelovanja obeh nadzornih institucij.

Izvirnost prispevka

V Sloveniji podobna raziskava še ni bila izvedena, zato bodo spoznanja koristila tako državnim tožilcem, ki se bodo seznanili, kako probleme sodelovanja zaznavajo preiskovalci, pa tudi preiskovalcem, ki bodo lahko argumentirano predlagali zakonske in druge izboljšave za odpravo ugotovljenih slabosti.

